

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

08

listopada 2019

piątek

19:00

Wrocław, NFM, Sala Główna

Muzyczna opowieść Prezentacja skrzypiec stradivarius „Polonia”

Giancarlo Guerrero – dyrygent

Lisa Larsson – sopran

Janusz Wawrowski – skrzypce

NFM Filharmonia Wroctawska

Program:

Richard Wagner (1813–1883) *Uwertura do opery Śpiewacy norymberscy* [10']

Karol Szymanowski (1882–1937) *I Koncert skrzypcowy op. 35* [26']

I. *Vivace assai* – Tempo comodo: *Andantino* – *Subito vivace assai*

II. *Vivace scherzando* – Tempo comodo: *Allegretto* – *Vivace*

III. *Cadenza: Vivace* – *Allegro moderato* – *Lento assai*

Gustav Mahler (1860–1911) *IV Symfonia G-dur* [55']

I. *Bedachtig, nicht eilen*

II. *In gemachlicher Bewegung, ohne Hast*

III. *Ruhevoll, poco adagio*

IV. *Sehr behaglich*

Projekt realizowany w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości oraz odbudowy polskiej państwowości

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Podczas przerwy w koncercie Janusz Wawrowski będzie podpisywał płyty w księgarni Niskie Łąki na poziomie o.

R. Wagner

K. Szymanowski

G. Mahler

OMÓWIENIE

Agata Adamczyk

Wydaje się, że w dziejach muzyki niewielu znajdziemy kompozytorów, którzy potrafili wzbudzić w odbiorcach tak silne i skrajne emocje, jak było to w przypadku Richarda Wagnera. Tomasz Mann wspominał, że w Niemczech jego młodości wagneryzm nie był wyłącznie zjawiskiem artystycznym, lecz stanowił wręcz wyznanie wiary.

Gdy w 1864 r. Ludwik II wstąpił na tron bawarski, wyśłał jednego ze swoich ministrów na poszukiwania niemieckiego kompozytora, który z powodu swojego zaangażowania politycznego oraz rosnących długów był zmuszony uciec z kraju. Zafascynowany twórczością Wagnera młody władca zaofertował mu pomoc: ulokował w willi niedaleko królewskiego zamku, sptać wszystkie zobowiązania finansowe, przyznał wysoką roczną pensję, a w prezencie urodzinowym podarował fortepian Bechsteina, przy którym powstawały kolejne akty *Śpiewaków norymberskich*.

W operze tej Wagner porzucił świat legend i bogów, a sięgnął do tradycji meistersingerów. Akcja dzieła toczy się w Norymberdze w połowie XVI w., gdzie rycerz Walter von Stolzing walczy w turnieju śpiewaczym o rękę kochającej go Ewy. Operę otwiera uroczysty marsz meistersingerów. Prapremiera dzieła odbyła się 21 czerwca 1868 r. w Monachium.

I Koncert skrzypcowy op. 35 Karola Szymanowskiego należy do najwybitniejszych osiągnięć kompozytorskich polskiego artysty. Dzieło powstało jesienią 1916 r. podczas pobytu Szymanowskiego w Żuradziu na Ukrainie – majątku przyjaciela Józefa Jaroszyńskiego. Swoją pracę nad instrumentacją kompozytor relacjonował w liście do Stefana Spiessa: „Muszę powiedzieć, że jestem bardzo content z całości – znów różne nowe nutki – a zarazem trochę powrotu do starego. – Całość strasznie fantastyczna i nieoczekiwana”. Rzeczywiście, w tym jednoczęściowym, choć wewnętrznie bardzo zróżnicowanym koncercie skrzypcowym Szymanowski porzucił tradycję XIX w. i systemu dur-moll na korzyść nowego języka dźwiękowego. Zamiast romantycznej wirtuozerii odnajdziemy w nim pogłębioną ekspresję widoczną w dużej rozpiętości nastrojów, barwny koloryt uzyskany dzięki krokom interwałowym małych tercji i półtonów, a także chromatycznym arabeskom figuracyjnym, w których pobrzmiwają echa ówczesnej fascynacji Szymanowskiego Orientem.

Nieocenioną rolę w procesie komponowania *I Koncertu skrzypcowego* odegrał znakomity skrzypek wirtuoz Paweł Kochański, który napisał kadencję oraz służył twórcy radami dotyczącymi partii solowej. Wybuch rewolucji w 1917 r. niestety udaremnił prawykonywanie dzieła. Następną okazją nadarzyła się dopiero sześć lat później. Partię solową wykonał wówczas Józef Ozimiński, a Orkiestrę Filharmonii Warszawskiej poprowadził Emil Młynarski. Kochański publicznie zaprezentował *I Koncert skrzypcowy* dopiero w 1924 r. w Nowym Jorku. Dyrygował wówczas Leopold Stokowski.

IV Symfonia G-dur Gustava Mahlera podczas prawykonywania 25 listopada 1901 r. ostentacyjnie wygwizdano. Najwyraźniej publiczność, która zagustowała w monumentalizmie poprzednich dwóch symfonii, nie spodziewała się dzieła dwa razy krótszego, o znacznie uproszczonym języku dźwiękowym i wykazującego związkę z muzyką Haydna, Beethovena i Schuberta. W tej symfonii kompozytor zerwał z dotychczas stosowanym przez siebie modelem, o czym donosił w jednym z listów: „Ciągłe żyję w świecie mojej Czwartej. Różni się ona fundamentalnie od innych moich symfonii. Ale tak właśnie musi być; byłoby niemożliwością powtarzać siebie, a tak jak życie idzie naprzód, ja również odkrywam ścieżki w każdym nowym dziele”. Konsternację wzbudził też sposób – uważany za infantylny – w jaki artysta odniósł się w treści pozamuzycznej dzieła do wiary chrześcijańskiej. Ryszard Daniel Goliańek jest jednak daleki od takiej interpretacji: „Czy ten idylliczny świat został przez kompozytora potraktowany serio? Niektórzy widzieli tu przejaw neofickiej postawy Mahlera, który kilka lat wcześniej przyjął chrzest i był rzekomo zafascynowany emocjonalnością katolicką, ufnością i niefrasobliwością dzieci Bożych, nieskażonych filozoficznymi i teologicznymi spekulacjami. Ale głębsze poznanie tej symfonii ukazuje subtelną kpinę, przyrmużenie oka i dystans wobec takiego prostego postzeżenia kwestii religijnych”.

IV Symfonia powstała w dość krótkim czasie, w trakcie dwóch wakacyjnych okresów pracy w latach 1899–1900. Pierwsza część (*Bedächtigt, nicht eilen*) zgodnie z tradycyjnymi wzorcami jest utrzymana w formie allegra sonatowego. Druga (*In gemächlicher Bewegung, ohne Hast*) stanowi parodystyczną wizję śmierci grającej na skrzypcach (solo koncertmistrza) i tańczącej w rytm ländlera. Część trzecia (*Ruhevoll, poco adagio*) to liryczny temat z wariacjami. W finale (*Wir geniessen die Himmlischen Freuden. Sehr behaglich*) Mahler wykorzystał skomponowaną przez siebie

w 1892 r. pieśń *Das himmlische Leben*, napisaną do tekstu zaczerpniętego ze zbioru ludowej poezji niemieckiej *Des Knaben Wunderhorn*. Pieśń jest przeznaczona na sopran i traktuje o urokach życia w niebie widzianych z perspektywy niewinnego dziecka.

Giancarlo Guerrero

Jest dyrektorem muzycznym NFM Filharmonii Wrocławskiej, dyrektorem muzycznym Nashville Symphony i głównym dyrygentem gościnnym Gulbenkian Orchestra w Lizbonie. Podczas swojej dziesięcioletniej kadencji dyrektora muzycznego zrealizował kilkanaście nagrań z Nashville Symphony, za sześc z nich został nagrodzony Grammy. Wcześniej artysta pełnił funkcję głównego dyrygenta gościnnego Cleveland Orchestra podczas jej rezydencji w Miami, dyrektora muzycznego Eugene Symphony i II dyrygenta Minnesota Orchestra. Giancarlo Guerrero jest często podróżującym dyrygentem gościnnym – współpracuje ze wszystkimi najważniejszymi orkiestrami Ameryki Północnej, m.in. z Bostonu, Los Angeles, Detroit, Cleveland i Filadelfii, a także z Queensland Symphony Orchestra i Sydney Symphony Orchestra oraz hr-Sinfonieorchester, London Philharmonic Orchestra, Brussels Philharmonic i Residentie Orkest. Artysta angażuje się również w dyrygowanie orkiestrami akademickimi i regularnie współpracuje z Curtis Institute w Filadelfii oraz Colburn School w Los Angeles, a także z Yale Philharmonia i NYO.

Lisa Larsson

Szwedzka sopranistka. Początkowo była flecistką, następnie studiowała śpiew w Bazylei. Po debiucie w Teatro alla Scala w Mediolanie, pod dykcją R. Mutiego, szybko rozwinęła międzynarodową karierę operową. Występowała w najbardziej prestiżowych operach i na festiwalach europejskich, gdzie wykonywała w szczególności muzykę W.A. Mozarta. Współpracowała z czołowymi dyrygentami, takimi jak C. Abbado, sir C. Davis, D. Zinman, L. Slatkin, D. Harding i Á. Fischer, oraz orkiestrami – Berliner Philharmoniker, Wiener Symphoniker, Orchestre Philharmonique de Radio France, NHK Symphony Orchestra i Hong Kong Philharmonic Orchestra. W jej imponującej dyskografii najważniejsze są albumy z muzyką G. Mahlera i H. Berlioz, krążek z muzyką J. Haydna, płyta zawierająca *Vier letzte Lieder* R. Straussa, a także albumy z *VIII Symfonią* G. Mahlera i operami W.A. Mozarta *Don Giovanni* oraz *Mitridate*. Artystka nagrała także liczne kantaty J.S. Bacha pod dykcją sir J.E. Gardinera i T. Koopmana.

Janusz Wawrowski, fot. archiwum artysty

Janusz Wawrowski

Jest jedynym skrzypkiem z wieloletnim kontraktem z Warner Music Poland, laureatem Fryderyków 2017 i 2019 oraz wielu międzynarodowych konkursów skrzypcowych. Jako solista występował ze wszystkimi renomowanymi orkiestrami w Polsce. W tej roli koncertował również m.in. w Berliner Philharmonie, Musikverein Wien, Filharmonii Narodowej w Warszawie, Litewskiej Filharmonii Narodowej w Wilnie, Konserwatorium im. Piotra Czajkowskiego w Moskwie, De Doelen w Rotterdamie, Tel Aviv Music Center i Teatro Teresa Carreño w Caracas. Gościł na wielu renomowanych festiwalach, takich jak m.in. Chopin i Jego Europa, Salzburger Festspiele, Festspiele Mecklenburg-Vorpommern oraz Bebersee Festival. Janusz Wawrowski gra na skrzypcach Antonia Stradivario „Polonia” dzięki uprzejmości Romana Ziemiana.

Skład NFM Filharmonii Wrocławskiej w sezonie 2019/2020:

I skrzypce

Radostaw Pujanek (I koncertmistrz), Marcin Danilewski (koncertmistrz), Dariusz Blicharski, Bartosz Bober, Dorota Bobrowicz, Elżbieta Bolsewicz, Maria Brzuchowska, Ewa Dragon, Beata Dziekańska, Jowita Kłopocka, Anita Koźlak, Malwina Kotz, Danuta Drogowska, Sylwia Puchalska, Beata Solnicka, Dorota Tokarek, Anna Undak

II skrzypce

Wojciech Hazuka (koncertmistrz), Tomasz Bolsewicz, Wioletta Porębska, Tomasz Kwieciński, Wojciech Bolsewicz, Zuzanna Dudzic-Karkulowska, Alicja Iwanowicz, Krzysztof Iwanowicz, Marzanna Katużny, Małgorzata Kosendiak, Ewa Kowol-Stencel, Andrzej Michna, Dorota Stawinoga-Morawiec, Marzena Wojsa, Lilianna Koman-Blicharska

altówki

Artur Tokarek, Artur Rozmystowicz, Bożena Nawojcka, Magdalena Dobosz, Paweł Brzychcy, Bogusława Dmochowska, Marlena Grodzicka-Mysłak, Ewa Hofman, Marzena Malinowska, Michał Mazur, Jolanta Mielus, Aleksandra Wiśniewska, Aleksandra Zych, Wojciech Koczur, Wiktor Rudzik

wiolonczele

Maciej Młodawski (I koncertmistrz), Maciej Kłopocki (koncertmistrz), Wojciech Fudala (zastępca koncertmistrza), Jan Skopowski, Sylwia Matuszyńska, Ewa Dymek-Kuś, Lidia Broszkiewicz, Radostaw Gruba, Anna Korecka, Dorota Kosendiak, Robert Stencel, Miłosz Drogowski

kontrabasy

Janusz Musiał (koncertmistrz), Damian Kalla, Krzysztof Królicki, Czesław Kurtok, Jacek Sosna, Jan Galik, Marek Politański, Paulina Rostaniec

flety

Jan Krzeszowiec, Ewa Mizerska, Małgorzata Świątoń, Henryk Rymarczuk

obój

Wojciech Merena, Justyna Stanek, Waldemar Korpak, Aleksandra Majda

obój, rożek angielski

Stefan Matek

klarnety

Maciej Dobosz, Jan Tatarczyk, Mariola Molczyk, Michał Siciński, Arkadiusz Kwieciński

fagoty

Katarzyna Zdybel-Nam, Alicja Kieruzalska, Józef Czichy, Bernard Mulik

roggi

Mateusz Feliński, Adam Wolny, Łukasz Łacny, Czesław Czopka, Jan Greła, Robert Wasik

trąbki

Aleksander Kobus, Piotr Bugaj, Aleksander Zalewski, Paweł Spychała, Justyna Maliczowska

puzony

Eloy Panizo Padrón, Paweł Maliczowski, Wojciech Nycz, Mariusz Syrowatko

tuba

Piotr Kosiński

perkusja

Miłosz Rutkowski, Aleksandra Gołaj, Krystyna Wojciechowska, Adrian Schmid, Camille Białas

kotty

Diego Yañez Busto, Jacek Wota

harfa

Malwina Lipiec-Rozmystowicz

saksofon

Władysław Kosendiak (stała współpraca)

fortepian

Alina Wojtowicz (stała współpraca)

Organizator:

NFM – Instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

